

Næringsminister Jan Christian Vestre

Kopi: Klima- og miljøminister Espen Barth Eide
Olje- og energiminister Terje Aasland
Finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Oslo, 31. mars 2023

INNSPILL TIL GRØNT INDUSTRILØFT

Vi viser til tidligere innspill og møter angående Grønt industriløft.

Veikart for Grønt Industriløft er en god plattform for nødvendig politikk for grønn omstilling i industrien. Men det haster med å vedta konkrete tiltak. Industrien har en omfattende og ambisiøs portefølje av prosjekter som kan gjennomføres gitt at det foreligger nødvendige virkemidler. Dersom utslippsreduksjoner skal oppnås innen 2030, må prosjektene vedtas senest i løpet av et par år.

Og uavhengig av de milepæler som er satt, 2030 og 2050, så teller hvert år. Et år til uten en reduksjon på en million tonn betyr en million tonn mer CO₂ i atmosfæren. Den nylig fremlagte synteserapporten fra IPCC viser med all mulig tydelighet viktigheten av å realisere de utslippskutt som er mulige, så raskt som mulig.

Vi har i dette innspillet samlet og utdypet våre forslag til et konstruktivt innhold i Grønt industriløft – og anmoder regjeringen om å gjøre vedtak så raskt som mulig slik at industriens potensial for utslippskutt kan realiseres.

1. Oppsummering

Fastlandsindustrien kan halvere sine utslipp mot 2030 og bli utslippsfri i 2050. Veikartet er klart, men gjennomføringen forutsetter riktige virkemidler.

Industrien kan fjerne klimagassutslippene innen 2050. Med karbonfangst og annen teknologi kan industrien bli karbonnegativ. Industrien arbeider i dag med dette som en klar og realistisk målsetting, blant annet med utgangspunkt i arbeidet som ble gjort i Prosess21. Det aller meste av utslippene kan elimineres i god tid før 2050.

Innen 2030 kan fastlandsindustrien halvere sine utslipp, fra dagens nivå. Dette vil være et nødvendig og vesentlig bidrag til at de norske klimamålsettingene nås. Potensialet for utslippskutt mot 2030 utgjør minst 10 prosent av de totale norske utslippene (mer enn fem millioner tonn CO₂)¹, hovedsakelig med tilgjengelig teknologi, prosjekter som allerede er utredet og med lavere kostnad enn mange andre utslippskutt regjeringen legger opp til. Utslippskutt mot 2030 forutsetter

¹ Miljødirektoratet (Grønn omstilling), FFM, Zero m. fl. Se nedenfor.

offensive nasjonale virkemidler, men relativt sett lave tilskudd målt mot de resultater som oppnås i form av utslippskutt.

Dette dreier seg også i høyeste grad om norske bedrifters konkurransevne. Klimakampen har på kort tid utviklet seg til å bli en konkurranse mellom land og kontinenter. I tillegg til at EUs grønne giv innebærer en historisk satsing for kontinentet, tar hvert enkelt av landene sats for å sikre seg en posisjon i et fremtidig, grønt marked. Og konkurransen fra andre kontinenter er betydelig, blant annet fra USA, Canada og Kina som alle satser kraftig på industriell omstilling.

EU er i ferd med å styrke satsingen på grønn omstilling vesentlig. I "A Green Deal Industrial Plan for the Net-Zero Age" forklarer kommisjonen satsingen på følgende måte:

"In the next few years, the economic shape of the net-zero age will be firmly set. New markets will have been created, breakthrough clean technologies will have been innovated, developed, and brought to market, and our energy systems transformed. Therefore, those who invest first and faster today will secure their place in this new economy and create jobs for a newly skilled workforce, rejuvenate industrial manufacturing bases, lower costs for people and businesses and be in a prime position to support other parts of the world to decarbonise their own economies."

Norsk industri er med vår fornybare kraft klimavennlig. Men skal vi fortsette å ha ledertrøya på, må vi likevel omstille oss raskt og bli enda bedre, også på gode klimaløsninger. Da må virkemiddelapparatet være tilpasset industriens behov på en bedre måte enn vi ser i dag. Med den satsingen vi ser i landene rundt oss, blir vi raskt hengende etter. Det må innføres virkemidler nasjonalt som sikrer norske bedrifter et fortsatt forsprang.

Det er nødvendig med kraftfulle virkemidler for videre teknologiutvikling og for at industrien kan ta i bruk tilgjengelig teknologi raskt

For å nå klimamålene og for å sikre nødvendig kraftbehov, må virkemidler og forutsetninger på plass meget raskt. Tiden er i ferd med å renne ut. Regjeringen må legge frem kraftfulle tiltak på bred front i år om målene skal kunne nås. Det er et stort rom for økt satsing innenfor statsstøttereguleringen, ikke minst etter de justeringer som EU er i ferd med å vedta.

Veikart for Grønt Industriløft, som ble lagt frem i juni 2022, utgjør en god plattform for nødvendig politikk for grønn omstilling i industrien. Men det haster med å vedta konkrete tiltak.

Forum for Miljøteknologi mener følgende virkemidler og forutsetninger må vedtas senest i løpet av 2023:

1. *Enova må støtte utslippskutt i kvotepliktig sektor/i fastlandsindustrien*

Enovas mandat må endres slik at utslippskutt i kvotepliktig sektor inngår i målekriteriene. Og Enova må i tråd med dette etablere virkemidler som er

relevante for industriens potensial for utslippskutt, blant annet investeringsstøtte og differansekontrakter.

2. Enova må støtte energieffektivisering

I det mandatet som trådte i kraft i 2021, ble energieffektivisering fjernet som målekriterium for Enova. Mandatet må snarest endres slik at energieffektivisering igjen inngår som en sentral del av Enovas oppgaver, slik Energikommisjonen foreslår. Det tidligere suksessfulle Industriprogrammet må gjeninnføres slik at potensialet for energieffektivisering kan realiseres.

3. Virkemidler for utvikling av miljøteknologi må styrkes kraftig

Selv om norsk industri har kommet langt i utvikling av lavutslipps- og nullutslippsteknologi, gjenstår store utviklingsoppgaver. Dette gjelder ikke minst innen aluminiumsindustrien. Kraftig styrking av miljøteknologiordningen, Enovas teknologiutviklingsordninger og innføring av differansekontrakter er nødvendig for at industriens store utviklingsprosjekter kan la seg gjennomføre.

4. Grønne finansieringsordninger må løftes betydelig

Regjeringen har selv anslått behovet for statlig risikoavlastning frem mot 2025 til 60 milliarder kroner². For å nå dette nivået, må gode ordninger etableres med vide rammer raskt. Grønne vekstlån er et godt og aktuelt virkemiddel. Men dette må suppleres med lån, hybridkapital og egenkapital med mer tilpasset tildeling.

5. Krafttilgangen må økes betydelig og raskt.

Realisering av potensialet for utslippskutt i industrien, på kort og lang sikt, forutsetter tilgang på betydelige mengder ny kraft.

Grønn omstilling i industrien bidrar til at Norge når klimamålene og til å sikre konkurransedyktige og vekstkraftige industribedrifter

Industrien mot nullutslipp	Norske klimamål	Virkemidler og forutsetninger
<p>Mer enn halvering av utslippene med tilgjengelig teknologi¹</p> <ul style="list-style-type: none">• Fra dagens nivå på 11-12 mill tonn CO²• Elektrifisering, hydrogen, CCS, biokarbon, energigjenvinning, resirkulering mv.	Minus 55 % i 2030	<p>Virkemidler for kutt i kvotepliktige utslipp</p> <ul style="list-style-type: none">• Enovas mandat må endres slik at kvotepliktige utslipp inngår i målekriteriene• Investeringsstøtte og differansekontrakter <p>Virkemidler for energieffektivisering</p> <ul style="list-style-type: none">• Enovas mandat må endres slik at energieffektivisering inngår i målekriteriene• Gjeninnføring av «Industriprogrammet» <p>Virkemidler for teknologiutvikling</p> <ul style="list-style-type: none">• Kraftig økning av miljøteknologiordningen• Kapasitet til å støtte store prosjekter <p>Finansieringsordninger</p> <ul style="list-style-type: none">• Kraftig oppkapitalisering av grønne finansieringsordninger dimensjonert for industriprosjekter (Innovasjon Norge, Nysnø mv) <p>Tilgang til EUs virkemidler</p> <p>Stort behov for mer fornybar kraft</p>
<p>Nullutslipp innen 2050²</p> <ul style="list-style-type: none">• Krever utvikling av ny teknologi, blant annet i aluminiumsindustrien• CCS og bruk av biokarbon kan gjøre industrien klimanegativ i 2050	Null utslipp i 2050	<p>Tiden er i ferd med å renne ut. Virkemidler og forutsetninger må på plass meget raskt</p>

¹ Miljødirektoratet (Grønn omstilling) FFM, Zero m. fl.
² Prosess21 m. fl.

² Veikart mot Grønt Industriløft

2. Potensialet for utslippskutt og energieffektivisering i industrien

Fastlandsindustrien har gjort formidable miljø- og energiframskritt de siste tiårene. Siden 1990 er klimagassutslippene redusert med 40 prosent, samtidig som produksjonen har økt med 37 prosent. Dette skyldes store investeringer og kontinuerlig forbedringsarbeid i bedriftene. Enova har hatt en viktig rolle i å gjøre dette mulig ved å bidra til at bedriftene har vært i stand til å ta i bruk miljøteknologi og lavutslippsløsninger raskt. Men fastlandsindustrien står fortsatt for klimagassutslipp som tilsvarer 11 - 12 millioner tonn CO₂, hvorav 10 - 11 millioner tonn i kvotepliktig sektor. Dette utgjør en femtedel av de norske utslippene. Industriens utslipp har ligget omtrent flatt de siste 10 årene.

Gjennom arbeidet i Prosess21 er det etablert et godt fundamentert veikart mot null utslipp fra industrien innen 2050. Selv om vi ikke har alle løsningene som er nødvendige ennå, er det mer enn godt sannsynliggjort at industrien kan bli utslippsfri.

Og teknologien som gjør det mulig mer enn å halvere utslippene finnes allerede. Dette går frem av Miljødirektoratets nylig fremlagte rapport «Grønn omstilling», og er i tråd med det Forum for Miljøteknologi har hevdet i lang tid. Miljødirektoratet har kartlagt grundig både prosjekter som er i gang, prosjekter som bedriftene arbeider med og muligheter utover dette. Nesten åtte mill. tonn CO₂ reduksjonspotensial er identifisert:

Tiltak	Reduksjonspotensial i 2030 (tonn CO ₂ -ekv.)			
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Sum
Direkte elektrifisering		600 000	255 000	855 000
Bruk av hydrogen	60 000	703 000	240 000	1 003 000
Bruk av biomasse	280 000	955 000		1 235 000
CCS (fossilt CO ₂)	560 000	905 000	270 000	1 735 000
CCS (biogent CO ₂)	240 000	955 000	200 000	1 395 000
CCS (fra omgivelsesluft)			1 000 000	1 000 000
Andre tiltak	610 000	54 000		664 000
Totalt	1 750 000	4 172 000	1 965 000	7 887 000

Kategori 1:

Tiltak som forventes iverksatt innen 2030 uten styrket politikk (men som ikke er inkludert i utslippsfremskrivningene).

Kategori 2:

Tiltak som krever styrket virkemiddelbruk eller nye virkemidler.

Kategori 3:

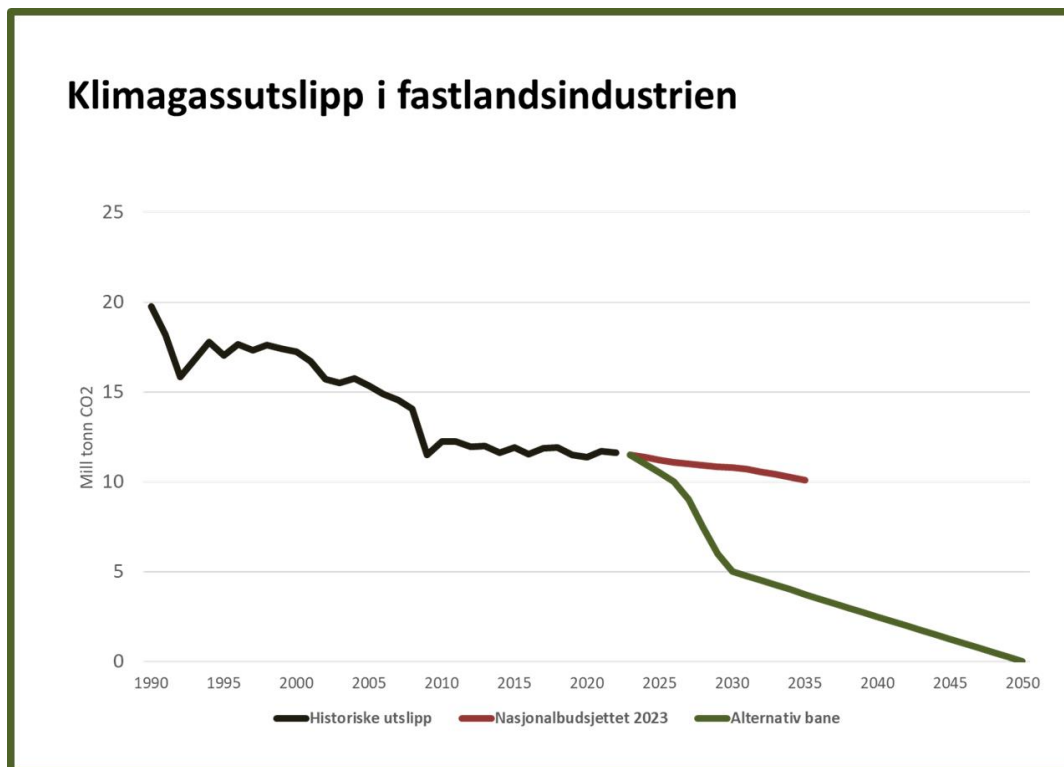
Tiltak med høye barrierer og usikkert potensial.

Dette omfatter produksjon av metall, sement og kunstgjødsel, treforedling, petrokjemisk og annen kjemisk industri, energiproduksjon mv.

Men det største punktutslippet i Norge, raffinering på Mongstad (nær to mill. tonn CO₂) er ikke inkludert i Miljødirektoratets tall. Det skyldes at Equinor ASA ikke har

planer for utslippskutt som er meddelt Miljødirektoratet. Vi mener det er et betydelig potensial også på Mongstad innen 2030, blant annet elektrifisering³.

Figuren nedenfor illustrerer mulig utvikling i klimagassutslippene i industrien dersom man tar i bruk eksisterende teknologi og løsninger på kort sikt og ny teknologi på lengre sikt, sammenlignet med regjeringens fremskrivninger i nasjonalbudsjettet for 2023.

Energieffektivisering er en viktig og integrert del av denne problematikken. En omfattende energieffektivisering i industrien har vært svært sentral årsak til at industrien har redusert klimagassutslippene med 40 prosent siden 1990. I mange deler av industrien er energieffektivisering fremdeles en direkte kilde til utslippskutt. Men energieffektivisering og -gjenvinning er også viktig for å frigjøre energi- og kraftressurser til andre formål. I EUs grønne giv gjelder «Energy first». Dette må også være et bærende prinsipp i Norge, tross vår utslippsfrie kraftproduksjon. Energieffektivisering er helt essensielt både for å redusere utslipp direkte og indirekte.

3. Realisering av potensialet for utslippskutt i industrien forutsetter en ambisiøs politisk satsing på nye og forsterkede virkemidler

Beregnete merkostnader og omfang av nødvendige virkemidler innen 2030

Av potensialet for utslippskutt på nær åtte millioner tonn innen 2030, er ifølge Miljødirektoratet kun i underkant av to millioner tonn CO₂ aktuelt og lønnsomt med

³ Ref. NVE mv

dagens rammebetingelser. Ytterligere utslippskutt forutsetter nye eller forsterkede virkemidler, selv med de incentivvirkningene som kvotesystemet har.

Basert på Miljødirektoratets rapport Grønn omstilling og egne analyser og forutsetninger, har vi kommet frem til anslag på hvilke merkostnader realisering av potensialet innen 2030 vil innebære for bedriftene. Dette vil tilsvare nødvendig offentlige virkemidler for å realisere prosjektene, for eksempel differansekontrakter. Vi har kun sett på prosjekter i kategori 2 i direktoratets oversikt, det vil si tiltak som krever nye virkemidler, men ikke prosjekter med høye barrierer og usikkert potensial. Totalt utgjør dette ca 4,2 mill. tonn CO₂ per år.

Våre beregninger viser en årlig brutto merkostnad (før CO₂-priser/kostnader) i 2030 på mellom 3,3 og 5,7 mrd. kroner, eller NOK 800 til 1 400 per tonn.

En stor del av denne merkostnaden vil dekkes opp av kvote-/CO₂-kostnadene. Økte kvotepriser bidrar til å redusere netto merkostnad. Usikkerheten med hensyn til fremtidig prisutvikling gjør at dagens kvotepris ikke kan legges til grunn i kalkylene direkte. I tillegg treffer kvotesystemet prosjektene ulikt og gjør at CO₂-prisingen for en del prosjekter har liten eller ingen effekt.

Differansekontrakter vil innebære at staten bidrar med differansen mellom brutto merkostnad og de faktiske CO₂-kostnadene. Dette vil være et beløp som er betydelig lavere enn brutto merkostnad. Med differansekontrakter vil bedriftene kunne ta beslutninger om grønne investeringer uten å ta hensyn til prisrisikoen i kvotemarkedet.

For mange av tiltakene kan investeringsstøtte være mer aktuelt enn løpende støtte/risikoreduksjon som differansekontrakter e.l., slik også virkemidlene i dag i hovedsak er innrettet. Det vil innebære behov for større bevilgninger innen 2030, hvor investeringene og tiltakene skal være gjennomført. Ved introduksjon av differansekontrakter e.l., vil nødvendige bevilgninger for å finansiere virkemidlene være mindre nå, men vare lenger. Det totale omfanget vil imidlertid ventelig bli mindre, særlig ved bruk av differansekontrakter, ved at staten overtar risikoen for fremtidig utvikling i de parametre som over tid skal gjøre prosjektene lønnsomme i seg selv, ikke minst pris på klimakvoter.

Endringer i Enovas mandat er en nødvendig forutsetning for realisasjon av potensialet for utslippskutt og energieffektivisering

Den altoverveiende delen av utslippene i fastlandsindustrien er kvotepliktige. Kvotepliktige utslipp er utenfor Enovas eksisterende mandat og målekriterier. I tråd med dette har ikke Enova lenger relevante virkemidler for klimaomstilling med eksisterende teknologi i industrien. I det mandatet som trådte i kraft i 2021, ble energieffektivisering fjernet som målekriterium for Enova. Mandatet gir derfor ikke lenger Enova en relevant rolle i å bidra til omstilling i industrien, utover utvikling av *ny* teknologi. Blant annet det tidligere suksessfulle Industriprogrammet er tatt ut av virkemiddelporteføljen til Enova.

Enovas mandat må endres slik at utslippskutt i kvotepliktig sektor og energieffektivisering inngår i målekriteriene. Og Enova må i tråd med dette etablere

virkemidler som er relevant for industrien.

Den gjeldende avtalen med Enova løper til 31. desember 2024. Med tanke på utslippskutt før 2030, kan man ikke vente til 2025 med å iverksette nye ordninger. Endringen må skje nå og kan gjøres gjennom en tilleggsavtale, slik departementet og Enova har inngått ved flere anledninger, senest i februar i år. I en tilleggsavtale om utslippskutt i industrien mot 2030 må delmålet om reduserte klimagassutslipp mot 2030 justeres slik at også kvotepliktige utslipp omfattes. Målekriteriet må oppdateres tilsvarende, og det bør spesifiseres som særlig vilkår (mandatets punkt 8) hvordan Enova skal bidra til å utløse utslippskuttene. Tilsvarende må det tidligere målekriteriet om redusert energibruk igjen inn som et målekriterium.

Klima- og energifondet må videre tilføres midler i tråd med de behov omstillingen i fastlandsindustrien krever og strukturen på virkemiddelbruk (for eksempel investeringsstøtte vs. differansekontrakter).

Klima- og miljødepartementet har bedt Enova orientere om satsing på energieffektivisering og punktutslippsprogrammet. Forum for miljøteknologi vil komme med utfyllende innspill når orienteringen fra Enova foreligger.

Differansekontrakter

Introduksjon av differansekontrakter i industrien vil kunne utgjøre et effektivt virkemiddel for å fremme klimarelaterte prosjekter i kvotepliktig sektor. Virkemiddelet er under utredning for bruk i forbindelse med hydrogen, men bør innføres mer generelt for klimarelaterte prosjekter i industrien.

Differansekontrakter for utslippsreduksjoner innebærer at utslippsreducerende prosjekter får en garantert og avtalt karbonpris for realiserte utslippsreduksjoner eller en garantert produktpris. Staten betaler differansen mellom garantert og faktisk karbonpris/produktpris.

Differansekontrakter vil for det første redusere eller fjerne risikoen knyttet til fremtidig karbonpris eller fremtidig produktpris (produsert med null eller lave utslipp). Staten tar risikoen. Ved at karbonprisisikoen fjernes, vil risikojustert lønnsomhet for prosjektet øke. Miljødirektoratet påpeker i sin nylige rapport «Grønn omstilling» at usikkerhet om fremtidig karbonprising og kvotesystemet kan bidra til at virksomheter venter med å gjennomføre tiltak. Vi mener differansekontrakter kan bidra til å løse dette problemet.

I tillegg kan den avtalte karbonprisen settes høyere enn dagens og forventet pris. En høyere karbonpris «forskutteres» slik at prosjekter som vil være lønnsom med en karbonpris som først forventes om mange år, blir lønnsom nå. Dette er en aktuell problemstilling særlig for norsk industri. Dagens kvotepriser er først og fremst egnet til å utløse prosjekter utenfor Norge. Norsk industri har allerede gjennomført en betydelig omstilling. Nye prosjekter forutsetter en høyere karbonpris enn det som forventes før 2030.

Differansekontrakter kan fungere alene eller komme i tillegg til andre risikoreducerende virkemidler. Kombinert med for eksempel investeringsstøtte eller

grønne lån, vil den garanterte karbonprisen kunne settes lavere enn om differansekontrakter benyttes alene.

Differansekontrakter er ofte nevnt i forbindelse med spesifikke teknologiområder, for eksempel CCS og hydrogen, hvor tildelingen kan skje basert på auksjoner. Men som nevnt mener vi differansekontrakter bør innføres generelt. Der tildelingen ikke kan baseres på auksjoner fordi prosjektene er få innen samme kategori eller unike på andre måter, kan og bør tildelingene skje administrativt og etter de samme kriterier som andre virkemidler. EUs statsstøtteregulering tillater slik administrativ tildeling der det er hensiktsmessig. Det vil ikke være mer krevende enn tildeling av investeringsstøtte mv.

En modell med administrativ tildeling kan for eksempel utformes som følger:

- Det utlyses differansekontrakter for tiltak i industrielle prosesser som gir utslippsreduksjon.
- Tildeling gjennom forhandlinger om tiltakskostnad (per CO₂-reduksjon), hvor bedriften garanteres en kvotepris som anses nødvendig for å gjennomføre tiltaket. Garantert kvotepris kan/vil være høyere enn forventet kvotepris i avtaleperioden. Med dette fjernes risikoen for fremtidig kvotepris, og det gis et tilleggsincentiv i en kvotepris som er høyere enn forventet markedspris fremover.
- Forhandlingene og tildelingen kan baseres på en prosjektkalkyle på lik linje som prosjektsøknader til Enova/Innovasjon Norge hvor støttenivået (kvotepris) som er nødvendig for å utløse prosjektet klarlegges.
- Differansekontrakten kan for så vidt komme på toppen av andre virkemidler, for eksempel investeringsstøtte eller lån.
- Differansen: Kvotepris som referanse for årlig avregning.

Klima- og miljødepartementet mottok en utredning om differansekontrakter fra et ekspertutvalg i 2020. Enova fikk i oppgave å vurdere videre om differansekontrakter kan være et mulig virkemiddel. I og med at kvotepliktige utslipp ikke lenger er en del av Enovas mandat, er differansekontrakter så vidt vi vet ikke nærmere vurdert av Enova.

Forvaltningen av differansekontrakter kan tillegges Enova dersom mandatet til Enova endres slik at utslippskutt i kvotepliktig sektor inkluderes.

Alternativt kan differansekontrakter forvaltes av andre etater, for eksempel Innovasjon Norge eller EksFin.

Budsjettmessig vil differansekontrakter først ha effekt når tiltaket er i drift. De statlige utbetalingene vil være mindre jo raskere karbonprisen stiger i årene som kommer, og potensielt negative om karbonprisene overstiger den garanterte prisen.

Miljøteknologiordningen må styrkes kraftig

Miljøteknologiordningen er betydelig redusert på få år. For å realisere potensialet for nullutslipp i industrien, er ordningen vesentlig. Den bør økes til minst MNOK 1.000 for å møte behovet for risikoavlastning i pilotfasen av teknologiutvikling og for å være relevant for større industriprosjekter. Tilgangen på risikoavlastning i den krevende

pilot- og demonstrasjonsfasen er avgjørende ikke bare for at prosjektene blir realisert, men også for at utvikling av ny miljøteknologi igangsettes. Bedriftene er avhengig av å vite at denne risikoavlastningen er tilgjengelig når investeringene i utviklingsprosjekter tar til. Dette gjør det dramatiske kuttet i miljøteknologiordningen særlig uheldig. Ikke bare vil prosjekter som nærmer seg kommersialisering stanse opp, men bedriftene vil måtte legge forsknings- og utviklingsprosjekter i en tidlig fase på is.

Grønne finansieringsordninger må løftes til nivået som er angitt i Grønt industriløft

Regjeringen har selv anslått et behov statlig risikoavlastning frem mot 2025 til 60 milliarder kroner⁴. For å nå dette nivået, må gode ordninger etableres med vide rammer raskt. Grønne vekstlån er et godt og aktuelt virkemiddel. Men dette må suppleres med lån, hybridkapital og egenkapital med mer tilpasset tildeling. Både Innovasjon Norge, Nysnø Klimainvesteringer, EksFin og for så vidt Enova vil kunne fungere som gode kanaler for finansielle virkemidler av denne typen.

Det er vesentlig at grønne finansieringsordninger etableres og oppkapitaliseres meget raskt. Beslutninger om investeringer i tiltak og prosjekter som gir utslippskutt mot 2030 fattes i løpet av de to neste årene. Tidsperspektivet i Grønt industriløft, 60 milliarder kroner innen 2025, er derfor helt riktig og relevant i forhold til behov.

Vi mener det er hensiktsmessig at virkemiddelapparatet kan tilpasse finansieringsordningene avhengig av prosjektets karakter, bedriftenes eier- og finansieringsform mv. I noen sammenhenger vil verken ren egenkapital eller tradisjonelle lån være hensiktsmessig. Virkemiddelaktøren bør ha fleksibilitet til å fremforhandle tilpassede løsninger, også hybridkapital som innehar både egenkapital- og fremmedkapitalelementer. Eksempler på slik hybridkapital kan være ansvarlige lån (usikrede lån, med faste eller variable rentebetingelser), preferanseaksjer (aksjekapital med prioritet foran ordinær egenkapital, gjerne uten stemmerett, og med særlig utbytterettigheter) og konvertible lån (usikret lån med rett til å omdanne lånebeløpet til egenkapital).

Krafttilgangen må økes betydelig og raskt.

Regjeringen må raskt følge opp anbefalingene fra Energikommisjonen, både om ny kraftproduksjon og energieffektivisering. Det er stort behov for ny kraft for at industrien skal kunne gjennomføre sin grønne omstilling. Kommisjonen vektlegger raskere og bedre saksgang som en nøkkel for å kunne realisere potensialet for ny krafttilgang raskt nok. Dette gjelder også i høy grad utbygging av kraftnettet. Det må gjøres vedtak om bygging av kraftnett i forkant av etterspørselsutviklingen.

Med vennlig hilsen
Forum for Miljøteknologi
Marianne Lie (sign)
Sekretariatsleder

⁴ Veikart mot Grønt Industriløft